

26 JULI 2015 – ZEVENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

TWEDE BOEK KONINGEN 4, 42-44

In die dagen kwam er iemand uit Baäl-Salisa. In zijn tas bracht hij voor de man Gods, Elisa, als eerstelingen twintig gerstebroden en wat vers koren mee.

Elisa zei: „Geef dit te eten aan de mensen.”

Zijn dienaar antwoordde: „Hoe kan ik dat nu voorzetten aan honderd man?”

Maar de profeet herhaalde: „Geef het het volk te eten. Want zo spreekt de Heer: Zij zullen eten en overhouden.”

Nu zette de dienaar het de mensen voor. Zij aten en hielden nog over zoals de Heer gezegd had.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE EFESIERS 4, 1-6

Broeders en zusters,

Ik, de gevangene in de Heer, vraag u met aandrang: leidt een leven dat beantwoordt aan de roeping die gij van God ontvangen hebt, in alle deemoed en zachtheid, in lankmoedigheid, liefdevol elkaar verdragend.

Beijvert u de eenheid van de Geest te behouden door de band van de vrede: één lichaam en één Geest, zoals gij ook geroepen zijt tot een en dezelfde hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Eén Heer, één geloof, één doop. Eén God, de Vader van allen, die is boven allen, en met allen, en in allen.

EVANGELIE

JOHANNES 6, 1-15

In die tijd begaf Jezus zich naar de overkant van het meer van Galilea, bij Tiberias. Een grote menigte volgde Hem omdat zij de tekenen zagen die Hij aan de zieken deed. Jezus ging de berg op en zette zich daar met zijn leerlingen neer. Het was kort voor Pasen, het feest van de joden.

Toen Jezus zijn ogen opsloeg en zag dat er een grote menigte naar Hem toekwam, vroeg Hij aan Filippus: „Hoe moeten wij brood kopen om deze mensen te laten eten?” Dit zei Hij om hem op de proef te stellen, want zelf wist Hij wel wat Hij ging doen.

Filippus antwoordde Hem: „Wil ieder ook maar een klein stukje krijgen, dan is voor tweehonderd tienlingen brood nog te weinig.”

Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, merkte op: „Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen, maar wat betekent dat voor zo'n aantal?” Jezus echter zei: „Laat de mensen gaan zitten.” Er was daar namelijk veel gras. Zij gingen dan zitten; het aantal mensen bedroeg ongeveer vijftienduizend.

Toen nam Jezus de broden en na het dankgebed gesproken te hebben, liet Hij ze uitdelen onder de mensen die daar zaten, alsmede de vissen, zoveel men maar wilde. Toen ze verzadigd waren, zei Hij tot zijn leerlingen: „Haalt nu de overgebleven brokken op om niets verloren te laten gaan.” Zij haalden ze op en vulden van de vijf gerstebroden twaalf manden met brokken, die door de mensen na het eten overgelaten waren.

Toen de mensen het teken zagen dat Hij had gedaan, zeiden ze: „Dit is stellig de profeet die in de wereld moet komen.” Daar Jezus begreep dat zij zich van Hem meester wilden maken om Hem mee te voeren en tot koning uit te roepen, trok Hij zich weer in het gebergte terug, geheel alleen.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Luc DEVISSCHER —

Massa in overvloed

EVANGELIE • Een menigte leeft niet alleen van het woord, maar ook van brood. In het verhaal van Marcus zijn het de leerlingen die Jezus daar attent op maken. Onverwachts schakelt het leesrooster over naar het verhaal van Johannes. Zijn evangelie zal de komende weken onze gids zijn. In zijn versie van ‘het teken van het brood’ gaat het initiatief uit van Jezus. Hoe vertelt Johannes het?

Met zijn leerlingen steekt Jezus het meer van Galilea over. Hij trekt het bergland in. Een overvloedige massa is Hem gevolgd omdat ze de tekenen hebben gezien die Hij gedaan heeft bij de zieken. Uit sensatiezucht? Zijn het schapen die een herder zoeken? Of zoeken ze een leider? Hoe dan ook, Jezus vraagt aan Filippus: „Hoe moeten wij brood kopen om deze mensen te laten eten?” Filippus is van zijn melk door dit verzoek. Niet alleen is er in deze onherbergzame omgeving nergens een bakker te bespeuren, maar dan nog, zelfs met tweehonderd tienlingen zouden ze er niet komen. Maar is de Mensenzoon afhankelijk van een spaarkas om aan zowat vijftienduizend man te eten te geven? Filippus maakt de balans op en zijn uitkomst is negatief. Economisch gezien gaat het om een dure uitgave die niet genoeg oplevert. De mensen zullen honger blijven hebben. Naar humanitaire maatstaven is er geen uitkomst. Filippus heeft de eigenlijke vraag van Jezus niet gehoord. De zorg van Jezus reikt verder dan louter de hongerigen spijzigen. Hij wil met een teken zichtbaar maken dat Hij degene is die door God gezonden wordt.

Andreas schiet te hulp. Hij schuift een kind naar voren dat vijf gerstebroden en twee vissen bij zich heeft. „Maar wat betekent dat voor zo'n aantal?”, vraagt ook hij zich onmiddellijk af. Filippus en ook Andreas redeneren vanuit schaarste. Er is te weinig geld en dus te weinig eten. Toch brengt Andreas de jongen bij Jezus. Vermoedt hij dat Jezus een plan heeft? Jezus neemt de broden aan en na een dankzegging verdeelt Hij ze onder de mensen. Evenzo de vissen. Iedereen eet zoveel als hij of zij op kan. De vis gaat er helemaal in en met de overgebleven brokken van de broden worden de manden van de twaalf helemaal gevuld. Dat alles lokt bij de menigte de reactie uit dat het niet anders kan of Jezus moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.

De aanbrenghing van Andreas past naadloos in het plan van Jezus. Heeft Jezus dit voorzien of is het eigen aan een profeet te handelen vanuit datgene wat zich spontaan aandient? Het eten werd niet aangekocht met geld. Het werd ook niet elders vandaan gehaald, maar was voorhanden in de brooddoos van een kleine jongen. Toch is de hamvraag niet waar het brood en de vis vandaan komen, maar wel waar Jezus vandaan komt. De menigte stelt zich die vraag niet en begrijpt het teken van de broden niet. De mensen verwachten een profeet met koninklijke allures. Als Jezus doorheeft dat de menigte van plan is Hem tot koning te kronen, neemt Hij de wijk naar het bergland.

Die koninklijke inkleuring van de profeet is op zich niet zo vreemd. De koning van Israël werd immers ook beschouwd als de Messias of de ‘gezalvde van de Heer’. Jezus erkennen als koning is ook belijden dat Hij die Messias is. Jezus bedankt echter voor de eer. Hij begrijpt dat ze Hem vooral volgen om de tekenen die Hij doet. Het teken van het brood is echter geen machtsdaad van een koningspretendent. Zo'n Messias wil Jezus liever niet zijn.

EERSTE LEZING • God vult de lege rekken, in alle tijden. Zo ook in de tijd van de profeet Elisa. Elisa is de opvolger van de profeet Elia. Hij was het hoofd van diverse profetengilden in Israël. Honderd van hen zijn bij hem te gast en Elisa komt brood tekort. Met twintig broden die iemand vanuit Baäl-Salisa aanlevert, slaagt hij er toch in iedereen eten te geven. Hij houdt er zelfs nog aan over. Dit alles „zoals de Heer gezegd had” en Hij vandaag nog steeds zegt.

LEZING UIT PAULUS • De brief aan de Efeziërs is niet door Paulus zelf geschreven. Paulus heeft wel lange tijd in Efeze verbleven en er ook in de gevangenis gezeten. Als ‘gevangene in de Heer’ vraagt hij met aandrang dat iedereen zou leven in overeenstemming met de roeping die een mens van God gekregen heeft. Boven allen is er immers maar één God, Vader van allen. In Hem alleen wordt ieder ik gemeenschap met de ander.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be